స్కెచ్:

నేనెవణ్ణి

శ్రీ తూలికాభూషణ్

సాయంకాలం ౫ గంటలదాకా పని చేసి అలసిఉంది ప్రాణి. ఆత్మారాముడు ఆహారంకోసం, విశ్రాంతికోసం, ముఖ్యంగా నిద్రకోసం ఆరాటపడుతున్నాడు.

ఒక రోజుకు మరొక రోజుకు అవగింజంత అయినా భేదంలేకుండా నిత్యమూ ఒకేరకమైన పని చేస్తూఉండే నాబోటి మానవుడికి సాయంకాలం కాగానే కేవలం నిద్రమీదనే ధ్యానమంతా మగ్నమై ఉంటుంది.

ఇంతకీ ఆరోజు జరిగిన సంఘటనకు నా నిద్రకు ఏలాంటి సంబంధమూ లేదు.

అయినవరంలో ఉన్న మిత్రునివద్దనుంచి ఏదైనా మంచి పుస్తకం తీసుకువెళ్ళవచ్చుననే ఆశాభావం నిస్సారంగా ఉన్న నా నరాలలో కొంత ఉత్సాహం పోసింది.

ఈ అయినవరం ఎక్కడిదని ఎవరైనా ప్రశ్నించవచ్చు. దీనికి ప్రపంచంలో ప్రఖ్యాతి లేకపోయినా, మద్రాసులో పని చేసేవారు నివసించడానికి అనువైనప్రదేశం మాత్రం అగును. ఇది మద్రాసు-తిరువళ్ళూరు రైలుమార్గంమీద ఉన్న విల్లివాకమ్ స్టేషన్‌కు దాదాపు ఒక మైలు దూరంలో ఉంది. మద్రాసునుండి విల్లివాకమ్ పోయే బస్సులు అయినవరంమీదుగానే వెడతాయి. అయినవరంగురించిన ప్రస్తావన ఇంతటితో సరిపెట్టడం ఉచితం.

బస్సుమీద అయినవరం చేరుకుని, మిత్రుని గృహంలో కొంతసేపు గడిపాను. పల్లెటూరి వాతావరణంలో గడియారం అపశ్రుతి కల్పిస్తుంది. తీరా ఎనిమిదిన్నర గంటలు దాటినతరువాతకాని బయలుదేరాలనే ధ్యాస పుట్టిందికాదు. ఆయనవద్ద సెలవు తీసుకుని, ఆయన ఇచ్చిన పుస్తకాలు భద్రంగా చంక పెట్టుకుని బయలుదేరాను.

తిరిగి విల్లివాకమ్ పోయే బస్ మీద ఊరు చేరుకుని, అక్కడినుంచి కాలినడకనే స్టేషన్‌కి వెళ్ళాను.

వెన్నెల పుచ్చపువ్వులా ఉంది. స్టేషన్ ప్రాంగణంలో పోలీసులారీ ఒకటి ఉంది. దానిలో కూర్చున్న వ్యక్తుల ఆకారాలు బయటికి అస్పష్టంగా గోచరిస్తున్నాయి.

స్టేషన్‌లో ప్రవేశించేసరికి 9 దాటింది. 8.10 కి సెంట్రల్‌లో బయలుదేరే లోకల్ బండి అప్పుడే విల్లివాకమ్ విడిచి వెళ్ళింది. ఇక 9-50 కి విల్లివాకమ్ చేరుకునే బెంగుళూరు పాసెంజరుతప్ప అంబత్తూరు చేరుకొనడానికి నాకు మార్గాంతరం లేదు. అంబత్తూరు అవడికి ఈవలిస్టేషన్. అక్కడే నా నివాసం.

మూడవతరగతి ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థం రైల్వేవారు అమర్చిఉంచిన బెంచీమీద శరీరాన్ని చేరవేసి, ఆలోచనలో పడ్డాను.

కడుపులో ఆకలి. తినడానికైతే స్టేషన్‌లో ఏమీ దొరకదు. నన్ను చూస్తూనే స్టేషన్ దుకాణదారుడు తలుపులు మూసే ప్రయత్నంలో పడ్డాడు. ఇక ఆలోచించడంకన్న చేయతగిన, చేయగలిగిన పని మరొకటి లేదు.

స్టేషన్‌లో జనసంచారం తక్కువగా ఉంది. చల్లనిగాలి వీస్తోంది. తెలియకుండానే మెదడును నిద్ర ఆవహిస్తోంది.

స్టేషన్ ద్వారానికి అభిముఖంగా ఉన్న బల్లచివర కూర్చునిఉన్నాను. మరి కొలది సేపటికే ఇరువురు వ్యక్తులు లోపలికి వచ్చారు. నేను కూర్చున్న బల్లమీదనే నాకు కొంచెం దూరంగా ఒకవ్యక్తి, నాకు ఎదురుగా ఉన్న బల్ల మీద రెండవ వ్యక్తి కూర్చున్నారు.

ఎదురుగా కూర్చున్న వ్యక్తి ఒక్క నిమిషంతటపటాయించి, కొంచెం ముందుకు వంగి "ఏమండీ, మీరు తెలుగువాళ్ళలా ఉన్నారే" అన్నాడు.

నేను తెలుగువాణ్ణి. తెలుగువాడిలా ఉండక మరొకవిధంగా ఎలా ఉంటాను? నవ్వు వచ్చింది.

"అవును, నేను ఆంధ్రుణ్ణే" అన్నాను.

"నేను అలాగే అనుకున్నానులెండి" అన్నాడు ఆ వ్యక్తి మూర్ఖంగా.

ఇతరుల మూర్ఖత్వాన్నికూడా సహిస్తూ, సోది చెబుతూ కాలం గడిపే స్థితిలో అప్పుడు లేకపోవడంచేత కొంచెం చిరాకు కలిగింది. అయినా, ఆ వ్యక్తి మొదటి ప్రశ్నకు గమ్యస్థానం ఏమైఉంటుందో తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం కూడా రవంత కలిగింది.

నీరసంగా చిరునవ్వు నవ్వి ఊరుకున్నాను.

ఆ వ్యక్తిముఖంలో కొంత ఆసక్తి పొడచూపింది.

"మీది ఏ జిల్లాఅండీ" అని ప్రశ్నించాడు.

ఆంధ్రుణ్ణి అయనతరువాత ఒక జిల్లాకు చెందిఉండడముకూడా తప్పదు. దాని పేరు చెప్పడానికి అభ్యంతరమూ లేదు.

"తూర్పు గోదావరి."

"ఏం ఇలా వచ్చారు?" అని తరువాతి ప్రశ్న.

జాతి, జిల్లా తెలుసుకొనడం ముగిసింది. తూర్పు గోదావరికి చెందినవాడు మద్రాసుకు సమీపంగా ఉండవలసిన అవసరం ఏమిటి? ఏదో ఒక విశేషం ఉండాలి. దానిని తెలుసుకొనడానికి ప్రయత్నించడం సహజం. ప్రయత్నించకుండా ఉండడం మానవప్రకృతికే విరుద్ధం. అందుచేత అతని దృష్ట్యా అది చాల సబబైనప్రశ్న కావచ్చు.

కాని, రోజంతా నడ్డి వంచి పనిచేసి అలసిఉన్న నాకు మాత్రం ఆ ప్రశ్న పూర్తిగా చిరాకు పుట్టించింది. ఇది ఇతరుల వ్యవహారాలలో అనవసరమైనజోక్యం. సభ్యతకే విరుద్ధం.

మొదటి ప్రశ్నకు-అందులోనూ ఒక్క అపరిచితవ్యక్తి అసభ్యతకు-సహృదయంతో సమాధానం చెప్పడం ఎంత కష్టమో, కొన్ని ప్రశ్నలకు వెంటవెంటనే సదుత్తరాలు ఇచ్చి మరొక ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పకుండా ఉండడంకూడా అంతే కష్టం.

"అయినవరం పని ఉండి వచ్చాను" అన్నాను ముక్తసరిగా-అతనిని ఇంక వదిలించుకునే ప్రయత్నంలో.

"అలాగాండీ" అంటూ ఆ వ్యక్తి సంభాషణ ఇంగ్లీషులో సాగించడం ప్రారంభించాడు.

"మీరు సోవియెట్ లిటరేచర్ చదువుతున్నట్లు ఉన్నారే?"

మిత్రునివద్ద తీసుకున్న పుస్తకాలలో మొదట వాల్ పోల్ చదవడం మంచిదా, లేక జార్జి ఎలియట్ నే చదువుదామా అని

లోలోన తర్కించుకుంటున్న నాకు చేతిలో సోవియెట్ లిటరేచర్ ఉన్న సంగతి జ్ఞాపకమే లేదు. పుస్తకాలవైపు దృష్టి సారించాను. సోవియెట్ లిటరేచర్ కూడా ఉంది.

ప్రశ్నల పరంపర పుస్తకాలమీదకు మళ్ళడంతో నా చిరాకు అదృశ్యమైంది. ఈ వ్యక్తి పుస్తకాలరాయుడు కావచ్చు. ఏదైనా పుస్తకం తీసుకుని, పుటలు తిరగేస్తూ కాలాన్ని చంపుదామనుకుంటున్నాడేమో? వచ్చేపొయ్యేవాళ్లని ప్రశ్నలతో చంపకుండా అడిగి పుస్తకం తీసుకోకూడదా అనుకున్నాను.

"అవు"నని సమాధానం చెప్పాను.

అతని ముఖంలో కొంత తీవ్రభావం గోచరించింది. ప్రశ్నలుకూడా మొదటిలాగా నసగకుండా దృఢమైన స్వరంతో వేయడం ప్రారంభించాడు.

"మీకు సోవియెట్ పుస్తకాలంటే అభిమానం కాబోలు" అంటూ ఒక చిరునవ్వు విసిరాడు.

ఇది వాస్తవంగా ఉత్సాహం కలిగించే విషయం. సోవియెట్ సాహిత్యంలోని కొత్తపోకడలు తెలుసుకోవాలనే ఆసక్తి నాకు చాల కాలంగా ఉన్నదే. సోవియెట్ సాహిత్యంద్వారా సోవియెట్ ప్రజల నవసమాజనిర్మాణదీక్షను, మానవజాతిశ్రేయస్సుకై అకుంఠితమైన విశ్వాసంతో ఎంతటి కష్టనష్టాలనైనా సహించి వారు చేస్తున్న కృషిని కొంతవరకు అవగతం చేసుకున్నాను.

"అవును. సోవియెట్‌పత్రికలు, నవలలు విడవకుండా చదువుతాను" అని చెప్పాను. నిజానికి నేను చదివే ఇతర పుస్తకాలుకూడా లేకపోలేదు.

"ఆంధ్రదేశంలో కమ్యూనిస్టులు ఎక్కువ కాదండీ?"

సోవియెట్ సాహిత్యానికి, ఆంధ్రలో కమ్యూనిస్టులు ఎక్కువగా ఉండడానికి సంబంధము లేదు. మానవమనస్తత్వం విచిత్రమైనది. ఆంధ్రదేశంలో ఎక్కువమంది సోవియెట్‌సాహిత్యం చదివి, తిరిగి వారిలో ఎక్కువమంది కమ్యూనిస్టులు కావాలి. ఇది ఆంధ్రదేశంలో మాత్రమే ఎందుకు సంభవం కావాలి?

అయినా, ఎందుకు ఉద్రేకం తెచ్చుకోవాలి? అందువల్ల తాపీగా చెప్పాను. "ఆఁ. ఎక్కువే అనుకుంటే ఇబ్బంది ఉండకపోవచ్చు. ప్రజలకు తినడానికి తిండి, కట్టడానికి బట్ట, ఉండడానికి ఇల్లు లేని కటిక దరిద్రకాలం ఉన్నంతవరకు కమ్యూనిస్టులు ఉంటారు."

ఆ వ్యక్తిలో కొంత చలనం కనుపించింది. ప్రాయశః ఈ రకమైన అభిప్రాయం అతనికి కటువుగా తోచిఉండవచ్చు. చాలమందికి వాస్తవం ఎప్పుడూ కటువుగానే ఉంటుంది. కంగారు పడినట్లు ఉన్నాడు.

"కమ్యూనిస్టులంటే మీ అభిప్రాయమేమిటండీ?" అని అడిగాడు.

కమ్యూనిస్టులంటే నాకు అభిప్రాయాలు ఎందుకు ఉండాలి? నేనంటే కమ్యూనిస్టుల అభిప్రాయం ఏమిటి? ఈ కమ్యూనిస్టులనే జాతివారికి అసలు నావంటి వ్యక్తి ఒకడు ఉన్నాడనే సంగతే తెలియకపోవచ్చు. కొందర్కు వ్యక్తుల ఉనికిని మనం గుర్తించి

(26-వ పేజీ చూడండి)

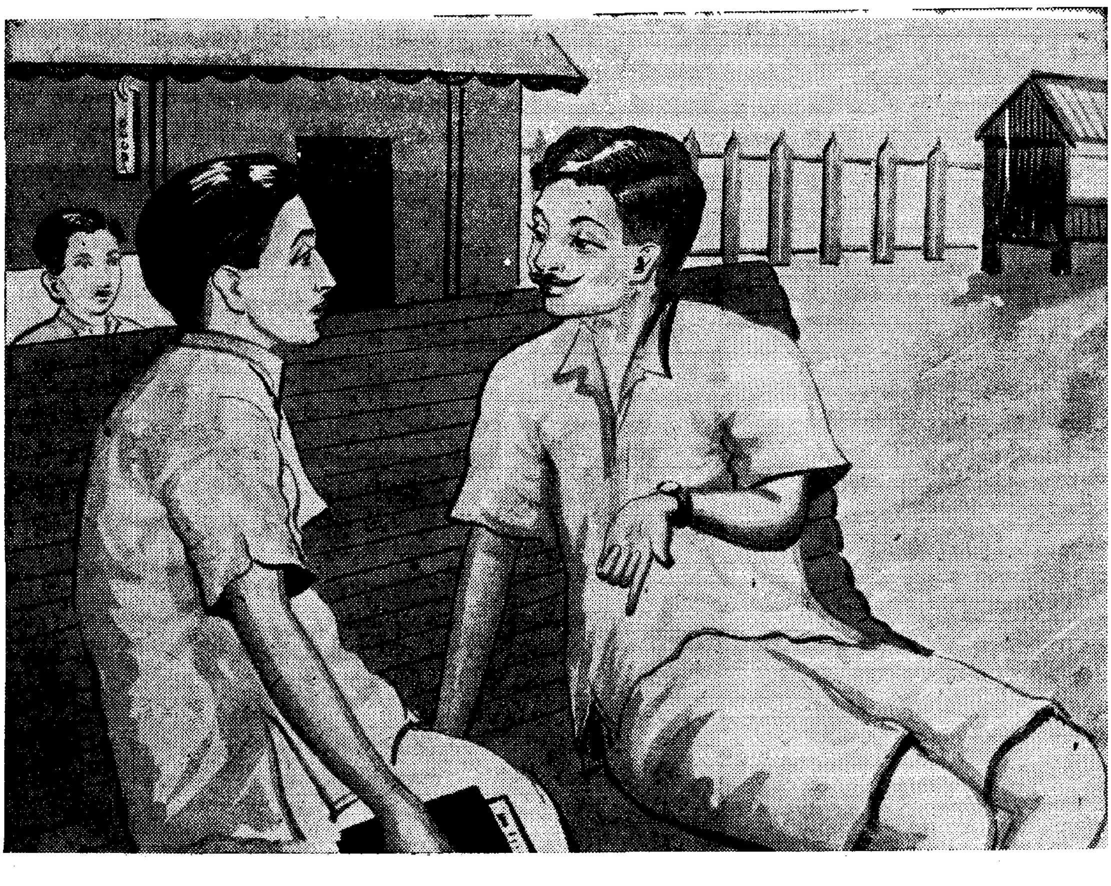

నే నెవణ్ణి

(15-వ పేజీ తరువాయి)

తీరతాము. కొందరిని గుర్తించినట్లు కనపడతాము. కాని, మరికొందరు తాముకూడా ప్రపంచంలో నే ఉన్నట్లు పదేపదే చెప్పకుంటూ బాధించకపోతే ఇతరులు ఎవరూ గుర్తించలేరు. నేనుకూడా అలాంటి వర్గానికి చెందినట్లు నాకు చాలకాలంగా భయం ఉంది.

ఇంతకీ కమ్యూనిస్టుల విషయంలో నాకైతే అభిప్రాయాలు లేకపోలేదు. కాని, వాటికి ఒకనిర్దుష్టమైన స్వరూపం అంటూ ఏమీ లేదు. నేను కమ్యూనిస్టునా? నా సిద్ధాంతాలు ఏమిటి? అని నిత్యమూ తర్కించుకుంటూ ఒక నిర్ణయానికి రాలేక, వచ్చినా గుర్తించడానికి దమ్ములు లేక అయోమయ అగమ్యస్థితిలో పొరాడుతున్న నేను ఇదమిత్థ మని నా అభిప్రాయాలను మరొకరికి ఎలా వివరించి చెప్పగలను?

అయినా, ఆ వ్యక్తి కమ్యూనిజమ్ అన్నా, కమ్యూనిస్టులన్నా, సోవియట్ సాహిత్యం అన్నా తగని శ్రద్ధ చూపుతున్నాడు. కనుక ఇదేదో తేల్చుకోవడం మంచి దనుకున్నాను.

అదే అభిప్రాయంతో "కమ్యూనిస్టులంటే ఎవరూ? మానవుని పరిస్థితి చక్కబడాలనీ, ఒక మానవుడు మరొక మానవుని భక్షించకుండా ఉండే రకమైన సామాజికవ్యవస్థ ఏర్పడాలనీ మనం అంతా కోరుకోనడం లేదూ? అంతవరకు మీరు, నేనుకూడా కమ్యూనిస్టులమే ఏమో?" అన్నాను.

అవ్యక్తి ఆకస్మికంగా లేచి నిలబడ్డాడు. నాదగ్గరికి వచ్చాడు. నా బల్లమీద నే అంతవరకు మౌనంగా కూర్చున్న అతని అనుయాయి, అగస్త్యభ్రాత సదృశుడు నా దగ్గరగా జరిగాడు.

రాకడ చూశాను. అయినా ఇంకా కొంత మసకమసకగానే ఉంది. జేబులోంచి సిగరెట్టుపెట్టె తీసి అందించాను. అక్కర్లేదన్నాడు. సిగరెట్టుతీసి ముట్టించాను.

ఆ వ్యక్తి నా ముఖందగ్గర తన ముఖం పెట్టి తగ్గుస్థాయిలో "మీరు నల్లగొండ, సూర్యాపేట ఎప్పుడైనా వెళ్లారా" అని ప్రశ్నించాడు.

అప్పటికి కొంచెం అర్థమయింది. ఇది పోలీసువారికి సంబంధించిన అపరాధ పరిశోధన పద్ధతి కావచ్చు అనుకున్నాను. ఆంధ్రుడు. చేతిలో సోవియెట్ పుస్తకాలు. నీరసంగా, ఎర్రటికళ్లతో ఉన్నాడు యువకుడు. చదువుకున్నవాడిలా ఉన్నాడు. ఇక కమ్యూనిస్టు కాడని ఎలా అనుకోవడం? జీతాలు పుచ్చుకుంటూ ఊరికే కూర్చోడం న్యాయం కాదు. కమ్యూనిస్టే అయితే సరేసరి-బహుమానం ప్రమోషన్ కూడా లభించవచ్చు. కాదా, నిర్భాగ్యుడు ఎవరైనా వారికి అవసరం లేదు.

"వెళ్ళలే" దన్నాను సూటిగా చూస్తూ. నిజానికి నల్లగొండ, సూర్యాపేట వెళ్ళలేదు కాని, హైదరాబాదులో అయిదేళ్లు గడిపాను.

"మీరు పార్టీలో సభ్యులా? చెప్పండి సార్, పరవాలేదు" అంటూ, స్వరం మరి కొంత తగ్గించి "నేనూ, ఆయనా (నాపక్క కూర్చున్న మహనీయుడు) కూడా పార్టీలో సభ్యులమే" అన్నాడు.

ఇంకేమి? సరిపోయింది. పోలీసులు తప్ప ఇంత చాకచక్యం ప్రదర్శించేవారు మరొకరు ఉండరు.

"కా"దన్నాను.

"చెప్పండి సార్, మనమంతా ఒకటే," అని ధైర్యం చెప్పాడు.

ఇంక ఈ వ్యవహారం ఇంతటితో ముగించడం మంచిదనుకున్నాను.

"మీతో రెండుమాటలు చెబుతాను వినండి. మొదటిది నేను గత మూడేళ్లుగా మద్రాసులో ఉంటున్నాను. పత్రికారచయితగా పొట్టపోసుకుంటున్నాను. ప్రస్తుతం - పత్రికలో పనిచేస్తున్నాను.

"ఇక రెండవది. నాకు ఏ పార్టీతోను సంబంధం లేదు. పార్టీతో సంబంధం ఉండి, నిజంగా అండర్ గ్రౌండ్ లో ఉన్న ఏకమ్యూనిస్టుకాని తాను కమ్యూనిస్టుననీ, నల్లగొండ, సూర్యాపేటలనుంచి వచ్చాననీ మీతో కాని, మరెవరితో కాని చెప్పడు. ఇంతకీ- మీరు ఎవరో, ఎక్కడ ఉంటున్నారో, ఏమి చేస్తున్నారో చెప్పారు కారు. చెబుతారా?"అని అడిగాను కొంచెం కటువుగా.

"మీరు సబ్ ఎడిటర్ గా పనిచేస్తున్నారా, సార్?" అని కొంచెం తెల్లబోతూ ప్రశ్నించాడా వ్యక్తి.

"అవును-పత్రికలో. మీరు పోలీసులేనా? మీ స్టేషన్ ఎక్కడ? నేను కూడా వస్తాను. మీ ఆఫీసర్ ఎవరైనా ఉంటే ఒక్కసారి మాట్లాడతాను" అన్నాను.

ఆ ఇద్దరు వెంట వెంటనే ముఖాలు చూసుకున్నారు.

ఆ వ్యక్తి కొంచెం కంగారుపడ్డాడు. "అబ్బే మేము పోలీసులం కాము. మీ విషయంలో కొంచెం పొరపడ్డాం. క్షమించండి సార్"అంటూ మెల్లిగా వెనక్కు తగ్గి "పోదామా"అని నా పక్క ఆసామీని తమిళంలో హెచ్చరించాడు.

ఆ ఇరువురు ఇక నా మాట లేవీ వినకుండా స్టేషన్ దాటి బయటికి వెళ్ళిపోయారు.

సరిగా సమయంలో వారికి ఎదురుగా వస్తున్న ఒక రైల్వే ఉద్యోగి "గుడ్ నైట్, ఇన్ స్పెక్టర్" అని సంబోధించడము, ఆ అపరిచిత వ్యక్తి "గుడ్ నైట్" అని బదులు చెప్పడము విన్నాను.

అంతలో బెంగుళూరు పాసెంజరు వస్తున్న సవ్వడి అయింది. ఆ ఇరువురు పోలీసులారీవద్దకే వెడతారో లేదో చూచే భాగ్యం లేకుండా రైలుదగ్గరికి పరుగెత్తుకుని వెళ్ళాను.

ఇంతకీ నే నెవణ్ణి??? ★

కాలం మండిపోతోంది

(12-వ పేజీ తరువాయి)

రంటే కాళ్లువిరక్కొడతాను. తెలిసిందా?"

సీతారామయ్యగారు శారదని మళ్లీపిలిపించి యిల్లా అన్నారు "ఏమే, ఇతనితో ఈ రాత్రి లేచిపోతావా లేక నన్ను గెంటెయ్యమంటావా? ఏదోటి చెప్పవంటనే."

శారద మొహం పమిటలో మూసుకుని రాయిలా తల్లి వెనకాలనుంచుంది.

"ఆసిమిమ్మల్ని తగలెయ్య, ఎంతరగడు దేలిపోయారే? అబ్బాయి, నువ్వు ఈరాత్రి దీంతో లేచిపోకపోతే, రేప్పొద్దున్న దీన్నింట్లోనించి గెంటేస్తాను. ఇటువంటి కూతుళ్లుంటే అప్రతిష్ఠతప్ప ఏమీ లేదు. తెలిసిందా. నువ్వింక దయచెయ్యి."

"చూశారా. అంతా మన మేలుకే వచ్చిందనుకోమన్నారు. కమలగోరు లేచి పోమట్టే శారదగారికి కూడా కానీఖర్చు లేకుండా మొగుడు దొరికేడు గిందా?" అనా పాలు పితకడానికి వచ్చిన గొల్లవెకన్న.

"ఏడిశావ్ నోరుముయ్యి" అని, సీతారామయ్యగారు స్నానానికి లేచారు.

సరసమ్మగారు వంటింట్లో వంటమాని ఏడుపు లంకించుకుంది.

"ఎందుకూ ఇప్పుడీ ఏడుపులూ పెడబొబ్బలూ? ఎవర్ని వుద్ధరించను? నేనింక ఆట్టే కాలం బ్రతికి చావనులే" అంటూ సీతారామయ్యగారు చేదెడునీళ్లు తలమీద పోసుకున్నారు. ★

కుష్ఠు ★ బొల్లి

వగైరా మేహముచ్చులు, సెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యారంటి చికిత్స, క్యాటలాగు ఉచితం. జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిష్టర్డు) "భాస్కరాశ్రమము" గోపాల పురం, తూ. గోదావరి.